

Examenul național de bacalaureat 2024
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Varianta 5

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL

(30 punct)

a. vers témája: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont (pl. a vers témája a lírai én szerelmi vágyódásának költői kifejeződése; minden szakasz a költő szerelemvágyának kifejezése: „Lennék”; a szerelemért tett vállalások sora és ezeknek a feltétele: „Lennék.../De csak úgy”; udvarló költemény stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

5 pont

b. a költemény versbeszéde: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont (pl. a versbeszéd személyes, szubjektív; a lírai én az udvarlás helyzetében E/1-ben sorolja a viszonszerelemért tett vállalásait: „Lennék én”; vallomás; a műben a lírai én arról vall, milyen áldozatokra volna képes, hogy elnyerje az imádott nő szerelmét: „Lennék én folyóvíz”, „Lennék vad erdő”, „Lennék váromladék”, „Lennék kicsiny kunyhó”, „Lennék felhődarab”; a lírai én megszólalása feltételes módú: „Lennék” stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

5 pont

c. a költemény szerkezeti sajátosságai: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont (pl. a vers öt azonos szerkezetű szakaszból áll; a versszakok felépítése azonos, a szakaszok első fele a lírai én átalakulásait (metamorfózisát) tartalmazza, míg a második részük a szeretett nő kívánt metamorfózisát mutatja be; a szakaszok ismétlődő szerkezetű kezdősorokkal indulnak: „Lennék”; az imádott nő vágyott átalakulásait a „De csak úgy, ha szeretöm” sor vezeti be stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

5 pont

d. a lírai én vállalt átalakulása és ennek feltétele: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont (pl. a költemény minden szakasza egy önálló képet bont ki, amelyekben a lírai én vállalt átalakulása, valamint ezeknek a feltétele fogalmazódik meg; a szerelmesek metamorfózisa metaforikus képekbe szerveződik; az átalakulás egymást feltételező volta: a lírai én metamorfózisa a szeretett nő metamorfózisát várja; „folyóvíz” – „kis halacska”, fizikai létfeltétel és boldogság biztosítása (1. vsz.); a természeti erőknél kitett „vad erdő” – daloló „kis madár”, biztonságos rejtek találása (2. vsz.); „váromladék” – „repkény”, saját pusztulásán érzett bánatának elfeledtetése a szerelmes ölelés által (3. vsz.); völgybéli „kicsiny kunyhó” – nyájasan lobogó „tűz”, a vállalás nagyságának végtelenítése (4. vsz.); „felhődarab,/ Összetépett zászló” – pirosan ragyogó „alkonyat”, a búskomorság, szomorúság elűzése (5. vsz.); költői túlzások használata; a lírai én átalakulásának térbeli rendje, a természeti térből a végtelen felé való nyitás stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

5 pont

e. a dal jellemzői: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont (pl. egynemű érzelmek megszólaltatása; az udvarlás helyzetének megteremtése; a lírai én és szerelme átalakulásának metaforikus kifejtése; erőteljes zeneiség; a versszakok ritmusa könnyedséget és vidámságot kölcsönöz a mondanivalónak; váltakozó hosszúságú sorok, kétütemű hatos, hetes, nyolcas sorok váltakozása stb.), érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben

ervényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont. **5 pont**

helyes fogalomhasználat, nyelvi igényesség, helyesírás: gördülékeny, választékos stílus, helyes fogalomhasználat, kifogástalan helyesírás 5 pont, helyenként nyelvi-nyelvtani hibák, helyenként helyesírási hibák (egyéb hibák) 4 pont, helyenként nyelvi-nyelvtani hibák, helyenként helyesírási hibák (súlyos hibák) 3 pont, helyenként nyelvi-nyelvtani hibák, helyenként helyesírási hibák (durva hibák) 2 pont, gyakori nyelvi-nyelvtani hibák, gyakori helyesírási hibák 1 pont. (A pontszámok csak a terjedelmi követelmények betartása esetén adhatóak meg.) **5 pont**

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

II. TÉTEL **(30 pont)**

1. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése: Minden helyes társítás 1 pontot ér. Több társítás esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok: 1) – b., 2) – c., 3) – e., 4) – d., 5) – a. **5 pont**

2. nyelvi elemek értelmezése: minden kifejezés helyes értelmezése a szöveg alapján 1 pontot ér **5 pont**

3. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Lehetséges válasz: Rövid válasz megfogalmazása a következő részlet információi alapján: „*Felismerte, hogy az újságok nyomásánál használt tinta gyorsabban szárad, és a papíron szárazon és piszkolódásmentesen megmarad. Mivel ez a sűrűbb tinta nem volt cseppfolyós, egy kis golyót szerkesztett a tollba, amely a tintát annak aljára vezette. Ahogy a toll a papíron mozog, a golyó forog, és így veszi fel a tintát, melyet a papírra ken.*” **5 pont**

4.

1) a témához való igazodás (a szöveg információira való hivatkozás): Teljes megfelelés a témának, címnek, feladatnak; releváns példák, hivatkozások; a témának, feladatnak megfelelő mennyiségű állítás – 5 pont, lényegében megfelel a témának, feladatnak; témához tartozó és attól eltérő kijelentések váltakozása – 3 pont, eltérés a témától, címtől, feladattól – 1 pont. **5 pont**

2) az érvelő szöveg követelményeinek betartása: az érvek pontos, áttekinthető, érvényes megfogalmazása; ítéliképesség, kritikai gondolkodás megnyilvánulása, releváns példák, hivatkozások; hihető, meggyőző, kifejtett állítások – 5 pont, nem kellően meggyőző példák (pl. az érvek nem mindig támasztják alá a kellő mértékben az állításokat), nem kellően kifejtett állítások, tárgyi, fogalmi félreértések – 3 pont, kevés releváns példa, utalás, gyenge vagy hibás állítások, tárgyi, fogalmi tévedések – 1 pont. **5 pont**

3) logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás: logikus, tudatos felépítés, az állítások/gondolati egységek világos kapcsolódása, van bevezetés, kifejtés, lezárás; ezek elkülönülnek és arányosak, globális és lineáris kohézió megvalósulása, gördülékeny, élvezetes, választékos stílus, szakkifejezések helyes használata, kifogástalan helyesírás – 5 pont, helyenként következtetlen felépítés, indokolatlan gondolatmenetbeli váltások, helyenkénti nyelvi-nyelvtani hibák (pl. egyeztetés, vonzat), helyenkénti helyesírási hibák – 3 pont, széteső írásmű, lényegét tekintve zavaros gondolatmenet (pl. csapongás, ismétlődések), a főbb szerkezeti részek nem különülnek el egymástól, szövegösszefüggésbeli hiányosságok (pl. alanyváltás), hiba, hiányosság a kohéziót megteremtő eszközök (pl. kötőszók, névmások) használatában, gyakori a nyelvi-nyelvtani hiba, gyakori helyesírási hibák – 1 pont. (A pontszámok csak a terjedelmi követelmények betartása esetén adhatóak meg.) **5 pont**

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

III. TÉTEL **(30 pont)**

a. a választott alkotás műfaji, stílustörténeti sajátosságai: érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont (pl. Kosztolányi Dezső: *Édes Anna*)

lélektani, egzisztencialista regény: előtérben áll a lélektaniság, a tudatalatti elfojtások önpusztító jellege, mániák, fóbiák: pl. Vizyné cseléd- és gyűjtögető mániája, feldolgozatlan vesztesége, gyász, és annak kompenzálása; a tudatalatti tartalmak, álmok, gesztusok előtérbe kerülnek pl. egymás tükrözése (*Édes Anna* tudattalanul tükrözi Vizyné gesztusait); a jellemábrázolás: *Édes Anna* viselkedését a tudatos énje mellett a tudattalan tartalmak is meghatározzák; egzisztenciális problémák: a lét ürességének, a szereplők egymástól való elidegenedésének ábrázolása, szerepjátékok, önmaguk vállalásának hiánya, torz képe; kommunikációhiány, a gesztusok, érzéki benyomások jelértéke; *stílustörténeti sajátosságok:* a realizmus jegyei: társadalmi és anyagi helyzet: Vízzy úr a felső középosztály tagja, minisztertanácsos, majd államtitkár-helyettes,

háztulajdonos; a társadalmi változások egyénre gyakorolt hatásának bemutatása; objektív, tárgyilagos elbeszélői hangnem, a belső és külső nézőpontok váltakozása; a szimbolizmus sajátosságai: a keretfejezetek jelentősége, a szóbeszéd szerepe a mű világában, a késleltetés fontossága Anna megjelenítésében, a főszereplő neve (Édes Anna – édesanya), születési éve: 1900; a sűrítés eljárása, a terek szimbolikus jelentősége stb.,

Móricz Zsigmond: *Sárány*

paraszt-, társadalmi, egzisztencialista regény, példázat; Turi Dani a parasztságot képviselő szereplő, az elmaradott, kilátástalan sárleútból kitörni vágyakozik, jobb sorsot szán fiainak, ezért szembeszáll a falu hagyományos felfogásával; önmegvalósító, önteremtő, önfelszámoló ember típusa; a zárt, hagyományos, falusi életmód bemutatása, Kiskara világa; Turi Dani a nyílt tér kedvelője, nyitott jellem, ezzel ellentétben Erzsi a családjának típusa, aki a zárt térben tud kiteljesedni; *stílustörténeti jellemzők*: a realista-naturalista irányzat sajátosságai: helyszín: falusi, paraszti világ, sivárság, kilátástalanság, a társadalmi rétegek közötti, konfliktusokra épülő viszony bemutatása (parasztok – nemesek), típusszereplők: a falusi parasztember típusa, jellemző a realiztikus-naturalisztikus házasságkép, realista-naturalista nyelvhasználat jellegzetességei: csökkent értékű nyelvhasználat, vulgáris kifejezőmód, a nyelvi korlátok a szereplők közötti félreértések forrásai, elbeszélői és szereplői szövegek keveredése, szabad függő beszéd; a szimbolizmus sajátosságai: metaforikus összefüggések: sár és arany motívuma, annak szimbolikus jelentései stb.,

Szilágyi István: *Kő hull apadó kútba*

nagy terjedelmű, több szálon futó, több szereplőt felvonultató *lélektani regény, egzisztencialista, társadalmi regény, példázat*; lélektani regény: a főhős egyéniségét, tudatát, ösztönéletét felidéző alkotás, a bűn és bűnhődés sorsmotívuma köré szerveződik a történet, szaggatottság, balladaszerűség, az időszervezet alinearitás jellege, a múlt többszörűsége, titok, drámaiság jellemzi; egzisztenciális regény: Szendy Ilka önértelmezésre való törekvése, a múltbeli események, a családi múlt feltárása, önpusztító, önfelszámoló lét; társadalmi regény: a kisvárosi lét megragadása, egy letűnt kor és társadalmi osztály bemutatása, az iparosok sorsa, a paraszt és birtokos viszony; példázat: a pusztulás a századforduló társadalmára, hagyományos léthelyzetére, erkölcsi normáira vonatkozik; *stílustörténeti sajátosságok*: a realista stílus sajátosságai: a kisvárosi lét bemutatása, lélekábrázolás, korrajz, a társadalmi rétegek egymáshoz való viszonya, kiüresedtség, sivárság, erőszak, gyilkosság, a külön embertípusa stb.)

értékes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben értékes, kifejtett válasz 3 pont, részben értékes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont. **5 pont**

b. a szereplők viszonyrendszerének ábrázolása: értékes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont (pl. Kosztolányi Dezső: *Édes Anna*)

Édes Anna és a Víz család viszonya: Édes Anna példás cselédnő, Vízék otthonában dolgozik, csendes, visszahúzó jellegű, nem tárja fel érzelmeit, eltűri Vízyné túlzó dominanciáját; hatékony, munkája mintaértékű, elnyeri a Víz család tetszését, kiemelkedik a többi cseléd közül, eleget tesz Vízyné elvárásainak; *Édes Anna és Patikárius Jancsi viszonya*: Anna társadalmi helyzete szerint alárendelt, Jancsi a család kedvelt, tiszteletben álló rokona, kihasználja Annát, a korra jellemző erkölcsi norma szerint ítéli meg viszonyukat, természetesnek tartja, hogy Anna rendelkezésére álljon vágyai kielésítésére, de ösztöneit gyöngéd gesztusokkal leplezi, Anna félreérti őt, teherbe esik, naivan hiszi, hogy a köztük lévő társadalmi különbségnek nincs jelentősége, Jancsi Anna terhessége hírére megfutamodik, az az érdeke, hogy megszabaduljon a kompromittáló helyzettől, Anna engedelmeskedik, elvetél, érzelmeit, lelki konfliktusait nem képes egyedül feldolgozni, megoldani, nőként és munkavállalóként is megalázzák, elfojtott érzelmei a regény zárlatában törnek elő, ezek következménye a gyilkosság stb.,

Móricz Zsigmond: *Sárány*

Turi Dani és környezete viszonya kerül előtérbe: *Turi Dani és Erzsi viszonya*: házastársi viszony, Dani a család feje, férfiközpontú elveket vall, számára a feleség a férj akaratainak kiteljesítője, támogatója minden téren, nem tiszteli felesége érzeit, hűtlen hozzá – de ezt a hűtlenséget nem bűnnek tekinti, hanem a társadalmi előrehaladás egyik eszközének; Erzsi mártírként látja önmagát ebben a házasságban, feláldozta önmagát a család és gyermeknevelés érdekében, kapcsolatukra a félreértés jellemző, a közös cél és a kommunikáció hiánya; ellentét: Dani törekvő jellegű, szándéka az, hogy anyagilag és társadalmilag jobb életet biztosítson fiainak, Erzsi a sárlelt képviselője, nem vágyik többre, számára a családi boldogság lenne a fontos; *Turi Dani és a grófi család viszonya*: hierarchikus viszony, társadalmi konfliktus, a paraszti réteg és a nemesség szembenállása, érdekellentét, Dani alárendeltnek, megaláztattnak érzi magát, szembehelyezkedik

a grófok gőgjével; a nyers erő és a társadalmi hatalom összecsapása, a grófi család lenézi a parasztokat, nyers munkaerőnek tekinti őket stb.,

Szilágyi István: *Kő hull apadó kútba*

Szendy Ilka és Gönczi Dénes viszonya: két különböző társadalmi osztályból származnak, Ilka városban él, tímárleány, iparos család sarja, szülei halála után ő az egyedüli örökös, magányos, különc, nehezen tud kapcsolatot teremteni, nem talál magához illő, megfelelő társat, viszonyt kezdeményez Gönczi Dénessel, aki parasztleány, egyszerű napszámos, falun él, házasember, felesége és három gyermeke van, ennek ellenére viszonyt folytat Ilkával, azonban ezt kényszerként éli meg, nem vállalják fel viszonyukat, maga a közösség, a falu és a város egyaránt elítélné ezt a kapcsolatot, Dénes menekülési lehetőségekben gondolkodik, szökési terv, Amerikába menne, Ilka meggyilkolja, dühíti a paraszt lázadása, ellenállása; *Szendy Ilka és családja viszonya:* késői gyerek, testvérei meghaltak, édesapjára neheztel, nem taníttatja, habár lenne pénze rá, édesanyja súlyos beteg, ágyhoz kötött, Ilka gondozza, közömbös iránta, halála éjszakáján is magára hagyja, Gönczi Dénessel találkozik, anyja halála miatt sem bánkódik, szinte könnytelen szemekkel gondoskodik temetéséről, szüleivel való viszonyára a sivárság jellemző, nincs érzelmi kötődés, szülei halála után egyedüli rokona, aki olykor meglátogatja, nagybátyja, aki vasárnaponként keresi fel a magára maradt nőt, Ilka őt is elűzi stb.)

értékes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben értékes, kifejtett válasz 3 pont, részben értékes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont. **5 pont**

c. a konfliktus(ok) megoldásának lehetőségei a történetben: értékes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont (pl. Kosztolányi Dezső: *Édes Anna*

külső és belső konfliktusok egyaránt megfigyelhetők a regényben: *Édes Anna konfliktusai környezetével, Víznyével, Patikárius Jancsival:* Anna alárendelt szerepben jelenik meg, alkalmazott, cselédlány, visszahúzó jelleg, aláztos, félénk, nem tud/mer kommunikálni, a szeretethiánya miatt elfogadja, eltűri a megaláztatásokat, nincs hová mennie, nincs más választása, belekényszerül szerepébe, nem teszi szóvá az őt ért sérelmeket, bántalmakat, eleget tesz Víznyé elvárásainak, gépiesen dolgozik, nem téved, nem hibázik, mindeközben pedig elfojtja valós érzelmeit, a család és Jancsi megfosztja őt az anyaságtól, az emberi kapcsolataitól; Anna a vetélés után nem tudja feldolgozni lelki konfliktusait, elnyomja érzéseit, megtagadja önmagát; a tökéletes cselédszerepben való siker önfeladással jár; a konfliktus megoldásának lehetősége a nyílt és határozott kommunikáció lehetne, Anna a magabiztosság- és önbizalomhiányában, illetve a társadalmi helyzetének következtében képtelen erre, ez okozza tragédiáját stb.,

Móricz Zsigmond: *Sárány*

társadalmi és magánéleti konfliktus, *magánéleti konfliktus:* Dani és Erzszi konfliktusa, érték- és világnézetbeli különbség, Dani önteremtő énjé, karriertervei, törekvése, a sárlét leküzdéséért tett erőfeszítései, szemben Erzszi mártírszerepével, önfeláldozásával; a morális értékek ellentéte, hűtlenség-hűség viszonya, a tradicionalista gondolkodásmód szemben Dani korszerű, modern elképzeléseivel; konfliktusok alapja a kommunikáció hiánya, az egymás nem értése vagy félreértése, ezek megoldása önfeladással jár, Dani erre törekszik a grófi család távozása után, ez számára kényszer, képtelen korlátok között létezni; *társadalmi konfliktus:* a paraszt–nemes ellentét, Dani nem tiszteli a grófi családot, úgy érzi, kihasználják, nem képes elfogadni a nemesek gőgjét, megvetését, a grófi család lenézi az egyszerű parasztembert, nem gondolja, hogy a parasztoknak érzelmeik lennének, nyers munkaerőnek tekinti őket; a konfliktus megoldásának lehetősége a fennálló társadalmi rend megváltozásában rejlik, a grófi család és Dani egymás helyzete iránti nyitottságában, a másság elfogadásában – a történet ennek az utópiának a megvalósíthatatlanságát illusztrálja stb.,

Szilágyi István: *Kő hull apadó kútba*

a konfliktus Szendy Ilka és Gönczi Dénes között alakul ki, kettős vetület, társadalmi és magánéleti; *társadalmi szempont:* Ilka iparosleány, egyedüli örökös, jól szituált, anyagi jóléte biztonságát élvezzi, Dénes parasztfiú, napszámos, korlátozott anyagi körülmények, a társadalmi különbség ellenszenvet kelt; *magánéleti konfliktus:* Ilka magányos, különc jelleg, nem tud beilleszkedni a társadalomba, elkülönül, lenézi Gönczi Dénest, aki házasember, ennek ellenére szerelmi viszonyt alakít ki vele, nem képes eltűnni Dénes ellenszegülését, önállóságra való törekvését, menekülési kísérleteit; a konfliktus megoldása a döntéshozatalban rejlene: nem vállalják fel viszonyukat, házasságtörést követnek el, óvakodnak a közvéleménytől, a közösség ítélkezésétől, a megvetéstől, az elfojtások, elhallgatások következménye a tragédia stb.)

értékes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben értékes, kifejtett válasz 3 pont, részben értékes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont. **5 pont**

d. a gyilkosság lelki indokainak ábrázolása: érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont (pl. Kosztolányi Dezső: *Édes Anna*)

Édes Anna a regény elején szép, érzékeny, becsületes cseléd lány szerepében jelenik meg, mintacseléd, eleget tud tenni Viznyé követelményeinek, alárendeli magát a család akaratának, enged Viznyé zsarolásának, félreérti Patikárius Jancsi közeledését, mindeközben elrejt, elnyomja valós érzelmeit, a folyamatos elutasítás, az egzisztenciális magány és a kiút hiánya labilissá teszi, a regény zárlatában a gyilkosság elkövetése a külső szemlélő számára értelmezhetetlen, a mindenféle értelmes indok nélkül elkövetett gyilkosság az elfojtott indulatok felszínre törését érzékelteti, Anna a sorsát nem tudja elfogadni, azonban megoldani sem képes lelki konfliktusait, ezek eluralkodnak rajta, ez a lelkiállapot eredményezi tetteit; Moviszter szerepe a regény zárlatának értelmezésében, a szócső szerepe stb.,

Móricz Zsigmond: *Sárarany*

Turi Dani és a grófi család szembeállítás: a különböző társadalmi osztályhoz tartozó szereplők nem tisztelik, megalázzák, megvetik egymást, a zsellér életmódja: szegénység, kilátástalanság, a mindennapok nehézségeinek megélése, Turi Dani ezt megveti, elutasítja, többre vágyik, szegény zsellérfiúból módos parasztgazdává válik, esze, kitartása és gátlástalansága emeli ki saját társadalmi osztályából, bizonyítja talpraesettségét, önteremtő, önmegvalósító jellemét, földterületet akar bérelni a Karay gróftól, a grófné azonban megalázza Danit, ösztönlénynek tekinti, ez okozza Dani önfelszámoló/önpusztító jellemének kibontakozását, képtelen elfogadni a megalázottságot, és emiatt elköveti a gyilkosságot stb.,

Szilágyi István: *Kő hull apadó kútba*

Szendy Ilka a különc szerepében jelenik meg, aki számos frusztrációval él együtt; egyrészt elégedetlen sorsával, családjával, apját okolja azzal, hogy nem taníttatta, korlátozta lehetőségeit, másrészt magánéletében sem tud kiteljesedni, nem talál megfelelő társat, kompromisszumot köt, Gönczi Dénessel folytat viszonyt, a férfi sem rangban, sem személyiségben nem kompatibilis Ilkával, Ilka ezt érzi, viszonyukat a társadalom helytelenítené, a testi viszonyban alárendelt szerepkört jelöl ki a férfinak, az érzelmek elfojtása, a saját létében való idegenségérzet, elidegenedés, a férfi önállóságra való törekvésének el nem fogadása váltja ki a gyilkosságot stb.)

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont. **5 pont**

az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat: összefüggő szöveg, az értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása 5 pont; összefüggő szöveg, az értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek részleges betartása 4 pont; helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont; helyenként töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont; töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet a válaszadásra 1 pont. (A pontszámok csak a terjedelmi követelmények betartása esetén adhatóak meg.) **5 pont**

helyesírás:

Helyesírási típushibák:

Durva hiba (3 hibapont): a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése közhasználatú szavakban; az összeolvadás, a részleges hasonulás, az írásban jelöletlen teljes hasonulás és a kiesés hibás írásmódja; kis és nagy kezdőbetű tévesztése közhasználatú tulajdonnevek (pl. Magyar Tudományos Akadémia, Természet Világa), melléknévek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknév (pl. francia, balatoni, adys) esetében; igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása; tagadószó egybeírása az igével, tagadott szóval, tagadott kifejezéssel; az ly-j tévesztése közhasználatú szótőben és toldalékban, az ly-j hiánya vagy kiejtés szerinti jelölése; felszólító módú igealakok hibái.

Súlyos hiba (2 hibapont): közhasználatú szavak/összetett szavak különírása, illetve szókapcsolatok egybeírása; közhasználatú szavak elválasztása; magánhangzók időtartamának tévesztése közhasználatú szavakban és toldalékokban; mondatkezdő nagybetű tévesztése.

Egyéb hiba (1 hibapont): nem közhasználatú szavak durva és súlyos hibái; köznevek kezdőbetűjének tévesztése (pl. világháború); kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest-bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os); betűtévesztés; mondatzáró írásjelek; tagmondatok közötti írásjelek; mondatrészek

közötti írásjelek hiánya vagy téves jelölése (5–6 tévesztés 1 hibapont); egyéb írásjelek hiánya vagy téves jelölése (5–6 tévesztés 1 hibapont).

Ismétlődő hibáért csak egyszer számítunk hibapontot. A pontszámok csak a terjedelmi követelmények betartása esetén adhatóak meg.

A hibapontok vizsgaponttá történő átalakítása: 0–9 hibapont: *5 pont*, 10–15 hibapont: *4 pont*, 16–21 hibapont: *3 pont*, 22–27 hibapont: *2 pont*, 28–33 hibapont: *1 pont*, 33 hibapont felett *0 pont*.

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.